

[Accueil](#)[Revenir à l'accueil](#)[Collection Mythologiae libri decem, Francfort, André Wechel, 1581](#)[Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre VIII](#)[Item Mythologia, Francfort, 1581 - VIII, 09 : De Castore & Polluce](#)

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Francfort, 1581 - X \[106\] : De Castore & Polluce](#)

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre VIII

Ce document est une version augmentée de :

[Mythologia, Venise, 1567 - VIII, 09 : De Castore & Polluce](#)

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre VIII

[Mythologie, Paris, 1627 - VIII, 10 : De Castor & Pollux](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre VIII

[Mythologie, Lyon, 1612 - VIII, 09 : De Castor & Pollux](#) est une traduction de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la notice [Équipe Mythologia](#)

Mentions légales

- Fiche : [Projet Mythologia](#) (CRIMEL, URCA ; IUF) ; [projet EMAN](#), Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : [Münchener DigitalisierungsZentrum](#) (MDZ).

Présentation du document

Publication [Francfort, André Wechel, 1581](#)

Exemplaire [Regensburg \(Allemagne\), Staatliche Bibliothek, 999/Hist.pol.1307](#)

Formatin-8

langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Paginationp. 855-865

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques, historiques et religieuses

- [Castor](#)
- [Pollux](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 28/12/2018 Dernière modification le 25/11/2024

ratem ingenij, quæ cõfert plurimum ad omnes opportunitates, ac rerum vicissitudines? oportet igitur virum prudentem, quoniam non omnes iisdem studiis delectantur aut capiuntur, per varias formas se in hominum amicitiam ingerere, ac variis vti rationibus in ciuitatum administrationibus, quoniam alij euentus clementiam, alij seueritatem iudicis requirunt, sic enim fieri Proteum modò ignem, modò aquam intelligendum est, & modò fructiferam arborem, modò crudelissimam feram propter præmia iustitiæ ac supplicia. veruntamen non solum ad amicitias, & ad ciuitatum administrationes hæc fabula pertinet, sed multo magis ad vniuersam humanæ vitæ rationem, quippe cum neq; semper indulgere genio cõueniat, neq; semper eadem vitæ seueritas retinenda sit: sed vtriusq; rei tempora sunt cognoscenda, quippe cum nihil violentum sit diuturnum. Nihil aliud igitur dixisse mihi videntur per hæc signemta, quam illud quod etiam dictum fuit ab oraculo, Ne quid nimis: cum omnis omnium rerum salus & constantia in mediocritate moderationeq; sit collocata. Illa verò quæ dicuntur fabulosè de Peridymeno, de immenso quodam auaritiæ gurgite intelligenda sunt, nam tamen si immensas opes domesticas auaritia recondiderit, tamen his minimè contenta, vel per omne fraudum insidiarumque genus alienis facultatibus inhiat.

De Castore & Polluce. CAP. IX.

CASTOREM item & Pollucem salutaria numina nauigantibus, si gemini apparent, omnes crediderunt antiqui, atque etiam omnium nauigantium vnus sermo mutatis tamen nominibus nostra ætate appellauit. Fama fuit Iouem, vt de horum origine aliquid dicamus, captum desiderio Ledæ Tyndari Regis in cygnum se conuertisse, atque illam compressisse. Nam cygnus factus ita incundè cecinit, vt illum propter cantus suauitatem Leda adamauerit & contrectauerit. Deinde ab eo cygno compressa ouum peperisse dicitur, è quo Castor & Pollux & Helena nati sunt, vt Ouidius in his innuit in epist. Helenæ:

*Dat mihi Leda leuem cygno decepta parentem,
Qua falsam gremio credula fouit anem.*

Alij tamen deterritum ab aquila cygnum ad Ledam conuolasse inquit, atque cum sub ea forma Ledam decepisset,

Iupiter cygni formam in cœlum transtulit, vt ait M. Manilius in primo Astronomicorum:

*Proxima fors cygnis, quem cœlo Iupiter ipse
Imposuit forma precantem, qua cepit amantem,
Cum Deus in niuenum descendit versus olorem.*

Alij tamen crediderunt oua nata fuisse ex illo congressu, quorum ex altero Castor & Pollux, ex altero Helena nata sit & Clytemnestra. nonnulli Timandram addiderunt sororem. Non defuerunt tamen qui ex vno tantum ouo Pollucem & Helenam natos fuisse crediderint, quod Leda è Ioue conceperit, cum è Tyndaro Castorem & Clytemnestram natos esse arbitrentur. hi igitur mortales vt ex homine concepti, illi immortales vt ex Deo, crediti fuerunt. Vocati tamen sunt omnes Tyndaridæ, & in Lacedæmone iuxta Taygetum montem Læconia nati, vt ait Homerus in hymnis:

*Κάστωρα καὶ πολυδάμαρ' αἰεθλοῦ μῦθον ἀίγλα
Τυνδαρίδαί, οἱ πλωτοῖ δ' αὐαπίη ἰεργίνοντο·
τίς ὑπὸ ταυγίτη κεραυφῆς τίς τε πέτνια Λήδῃ,
λάδῃ ὑπὸ μακρῶσσι καλαμῶσιν ἐρεσίωσι.
Castora Pollucemque mihi nunc pandite Musa
Tyndaridæ, Iouis è cœlesti semine natos,
Taygeti peperit quondam hos sub Vertice Leda,
Clam coniuncta Iouis cœlestia regna tenenti.*

Theocritus in Dioscuris Castorem & Pollucem Iouis filios, et non Tyndari appellauit:

*ὑμῖομας Λήδης τε καὶ αἰγέχῃ εἶδε υἱῶν,
Κάστωρα καὶ φοβήρῳ πολυδάμαρ καὶ πύξ ἰρηθίζων.
Cantamus natam de Leda & de Ioue prolem,
Castora Pellucemque timendos hostibus arces.*

Hi cum nati fuissent Pephni, quæ maritima erat ciuitas in insula eiusdem nominis Lacedæmoniorum ditionis, vt fuit Thalamatarum sermo, & Aleman in quodam cantico scripserat (quamuis magna esset controuersia inter Messeniacos ac Lacedæmones ab vtra Castores essent oriundi, cum illos patrios Deos vtrique sibi vendicarent) à Mercurio Pellenen nutriendi statim deportati fuerunt. Deinde cum Iason ad aureum vellus esset nauigaturus, & ad eum confluerent vndique delecti nuenes inter cæteros accessit Castor & Pollux, vt ait in libro primo Apollonius:

καὶ μὴ αἰτωλὶς κρατερός παυδύκιος Ἀΐδης,
 Κάστρα τ' ἰκνυπέδων ἄρσεν δαδ' ἀμύκων
 παρρησίῃ τὰτ' ἄ' ἠγυῖ δ' ἐμοί τιν' ἰτωσφάριος
 τολυγίτες δίδῃσι μὴ τίχῃσι.

*Impulit hic fortem Pollucem Aetolia Leda,
 Costora & hinc eadem demitorum tuis sui equorum
 E Sparte partu quandam quos edidit duo
 Tyndari in zde viri.*

Hi multa praecelara facinora in ea navigatione ediderunt: nam cum ad Bebrycionum, Amyciq; Neptuni filij litus appulissent, Pollux aduersus Amycum, qui omnes Argonautas prouocauerat, in pugnam produxit, cumq; interfecit. Amycus enim consueuerat ita omnes peregrinos interimere, cum illos cogeret secum pugnis decertare: atque tunc etiam ad Argonautem accedens Amycus ita omnes ad pugnam inuitauit:

κύκλος ἄλλ' ἀπλογκτεῖ τὰς περὶ ὀμῖνας ὑμῖν ἰοικίε
 ἔτην ἔσομιόν ἵσ' ἢ ἀφορμηθῆντα τί εἶδα
 ἀνδρῶν οὐθένων, ὅσκι πέρρουρε πιλιάσση,
 περὶ χεῖρας ἰμῆσσι ἰὰς ἀνὰ χεῖρας ἄηροι.
 τῶ κίν μοι τὸν ἀριστον ἀποκριδὸν οἶον ἐμίλα
 πνυμαχίη σήσκαδι.

*Discite pontinagi namta, qua discere oportet:
 Nulls, Bebrycios portus qui intraueris, est fas
 Soluere, ni expertus sit nostra robora dextra.
 Quare agite o proceres praestantem robore cunctis
 Mittite mi pugilem.*

Theocritus autē ex illo aequatum Pollucem scribit, & apud fontem Amycum inuenisse, a quo coactus fuit pugnis decertare. Omnes tamen assentiuntur Amycum fuisse cum multis Bebrycibus a Polluce occisum. Idem post Colchicam expeditionem in patriam reuersi, cum Theseus Helenam rapuisset, in Athenienses ad recuperandam sororem militarunt, tum expugnata Aphidna, captaque urbe, & Helena recepta, omnibus Atheniensibus pepercerunt, praeterquam vni Aethre matri Thesei, quam captiuam abduxerunt. Inde verò effectum est ut reges & seruatores Dioscouri ob eximiam clementiam ab Atheniensibus sint postea vocati. Post recuperatam sororem in amorem Phœbes & Talayra, filianum Leucippi Arfinoesque, sororum inciderunt, quaeque ipsi in Theseo improbauerant,

in alios ipsi committere non dubitarunt. Zel. verò non Phœben, sed Ilairam vocat alteram Leucippi filianum hist. 48. chil. 2. quam alij Næiram alij Elairam vocant. quibus nonnulli illud etiam addiderunt è Phœbe ac Polluce natum fuisse postea Mnesibum, quem alij Mnesinonum, alij Asineum vocant. è Castore & Ilaira natus est Anogon, atque, vt alijs magis placuit, Anaxis, vt alijs, Aulothus. Fuerat illæ Lynceo & Idæ Aphisrei filijs desponsate, quare earum mariti in raptos Diocleatos ob acceptam iniuriam impetum cum armis faciētes grauem pugnam commiserunt ad Taygeti montis radices, ac denique Castor à Lynceo interfectus est, ac Lynceus postea iētus à Polluce columna saxea occubuit, de quo Pollux trophœum etexit. Futurum erat breui vt Pollux etiam acceptis ab Ida vulneribus interficeretur, nisi Iupiter Idam fulmine ob natū petcussisset, vt ait in his Theocritus:

ἢ γὰρ ἔγιγάλαν Ἀφαιρίειδαν ἕλκεσσι
 τυμβῶν ἀσπρήσας ταχίως Μισσάνος Ἰδῆας
 μέγα κροτηνῆτος βαλάνοφειτροιο φειτῆα.
 ἀλλὰ ζῆτι ἰπάμωνι, χερῶν δὲ οἰκράλι τυκτῆν
 μάρμαρον, αὐτῆ δὲ φλογίφ σου ἰφλίξι κίρανη.
*Parsi erat è titulo nam Aphareta exerta columba.
 Quam forti dextra fregit Messenius Idas:
 Hanc fratrisque sui fuerat salturus in hostem.
 Iupiter auxilium tulit, illi in armor ab ipsa
 Decussit dextra, & combussit fulminis igne.*

Alij Pollucem etiam cæsum fuisse dixerunt: atq; cum vterque se intra ventrosam quercum occultasset, à Lynceo mortaliū omnium perspicacissimo fuisse visos, vt patet ex his carminibus eius Stalini qui res Cyprias carmine conscripsit:

ἀλλὰ δὲ Λυγκίος
 τῷ γιγαντῆσι φέρεται καὶ ταχίως πεποιδῶς
 ἀπρότατον δὲ ἀσπράς, διδύκετο νῆστι ἀπταχῶς
 γαιταλίδε πέλετες· τὰ χα δὲ ἠοιδὴν ἔβριμος ἦρος
 θῆνοι δὲ φθαλαμῶν ἰσώδρους ἀμφικίλας,
 κῆσας δὲ ἰππῆδαμοι, καὶ ἀλλοφῶρον πολυδύκτα.
*quo tempore Lynceus
 Taygeti dolax ascendit culmina montis,
 Instrans it huc oculis quidquid tenet insula magni
 Tantalida Pelopis: præacuto lumine vidit*

*Hos ambos intra ventrosa robor a quercus,
Pollucem fortem, & domitorem Castora equorum.*

Neq. mirum est tam fortes fuisse Apharei filios, aut tam perspicacem Lynceum, quando ab illo Perseo qui Medusam occidit, per Gorgophonen nympham originem duxerunt, quorum hæc series ortus fuisse narratur. Fuerunt duo fratres Hyacinthus & Cynortes. Cynorte filius Perieres, ex hoc & Gorgophone Persei filia Leucippus, & Icanus, & Aphareus nati sunt. e Leucippo & Philodice Inachi filia Phœba & Ilaira nascuntur. Ex Icano & Peribœa Naide nascuntur filij quinque mares, & Penelope, quæ postea fuit vxor Ulyssis. ex Aphareo & Arene nympa Oëcali filia, ut scripsit Stesichorus, vel, ut alijs magis placuit, ex Arne filia Æoli, Lynceus & Idas nascuntur. quare ex eodem fonte priore omnes manasse visi sunt. Didymus tamen solum Castorem visum fuisse inquit à Lynceo. at Pindarus in Nemeis propter armenta abacta pugnatū fuisse inquit, at non propter Leucippi filias. Habuenit aurigas Rhecarn & Amphistatam viros fortissimos: quoniam alter Phthiotis illis qui Achaiam habitauerunt, alter Laconibus, qui Heniochiam vocatam, duces fuerunt, ut ait Strabo lib. II. Dicuntur primi Dioscuri arcus inuenisse, & docuisse canes quod spectat ad venationem, & cæstus certamen, ut nos lib. 2. Venationum scripsimus;

*Quid referam Leda pueros? hic repperit arcus,
Et cursu domitare feras inuenit equorum:
Ille canes primus decuit vestigia cæstæ,
Atq; feru homines crudo decernere castu.*

Cum cæstus fuisset igitur Castor à Lynceo, fabulantur immortalē Pollucem à patre Ioue petiisse, ut Castor immortalitatē assequeretur, quod cum obtinere non potuisset, impetrauit deniq; ut dimidiū suæ posset illi impartire: quare alternis diebus singuli viuere dicuntur, ut est apud Virgil. lib. 6.

*Si fratrem Pollux alterna morte cademist,
Itq; reditq; diu am tates.*

Hi crediti sunt ab equis albis vehi soliti, quare ita scripsit Pindarus in Pythijs in Hierone:

*Ἰχθον δ' Ἀμύκλας ἔλθουσι,
πρὸς εἰν ὀρνύμβουσι
Λυκοπόλων Τυδαρίδων πατρῶν
ἰσι γάρ τετα.*

Habitabant Amyclas diuites

E Pindo concitatis

*Candidos equos habentium, Tyndaridarum glorio-
si vicini.*

Post eandem autem Castoris Castoreum vocatum tripodium in honorem Castoris fuit institutum, de quo meminit Pindarus in secunda Ode Pyth. in eo autem armati iuvenes tripudiabant. Quidam tamen dixerunt ab ipsis Dioscuris post victos Gigantes id tripodium fuisse excogitatum, atque Palladem legem Enoplam cecinisse, inter quos fuit Epicharmus, quam legem postea Lacones cum tibijs in acie instructi aduersus hostes usurparunt: quod tamen nonnulli à Curetibus inuentum fuisse inquirunt. Dixerunt enim Cretenses non solum Castoreum, sed etiam Pyrrhichium melos excogitasse, quod quidam Pyrrhicho Cretensi tribuunt, inter quos fuit Sofibius. Alij Pyrrho Achillis filio, qui armatus usus est in victoria contra Eurypylum & Telephum, id attribuunt. Arist. primum Achillem ad pyram Patrocli Pyrrhicho usum fuisse inquit. Enimvero Castor & Pollux ob res præclare gestas in Deorum numerum, sicuti antiquorum plerique, relati fuerunt: cum mortales essent ut reliqui homines, ut ait Pausanias in Arcadicis. Fama est hos nauigantium Deos, & omnibus nauigantibus salutare tali de causa creditos esse: Cum ingens tempestas Argonautas à Sigæo digressos inuasisset, atque pro illorum incolumitate vota Orpheus concepisset, geminæ flammæ circa Castoris & Pollucis capita apparuerunt. Secuta est paulo post admirabilis maris tranquillitas, & clementia ventorum: quam obrem credita fuit inesse quædam in his iuuenibus diuinitas, & ignes illi cum postea nauigantibus apparerent, Castoris & Pollucis arbitrio apparere crediti fuerunt. Putabantur iisdem seruate nauigantes in extremo vitæ periculo constitutos, ut apparet ex idyllio Theocriti in Dioscuros, vbi signum esse summe serenitatis inquit apparet præsepe inter alios his versibus:

ἀλλ' ἴμπερ ὑμῖν τε καὶ ἐκ θυοῦ ἱλακτα γὰρ
πύρραισι γούπιαισι δὲ μῖνοι βασιλῆα.
κίψα δ' ἀπολήγουτ' ἀνεμοί, λιπαρὰ δὲ γαλάτα
ἀκρίλασγε, φιφίλασι δὲ δίδραμοι ἀλυσίεσσι κα;
ἐκ δὲ ἄρκτοι τ' ἐφάνθησιν, ἔσονται δ' ἀνὰ μέσσοι ἀμαυρῆ
φάττε, σσημῆσι σατὰ πρὸς πλόων ὑδία πάντα.

*Vos tamen ex unda naves seruatæ, & ipsos
Nautas in summo positos discrimine cæta.
Continuò venti cessant, fremituque minaci
Æquorū, aufugiunt nubes, & saepe nitescunt:
Apparet præsepe simul tenne inter asellos,
Significans tranquillam mariæ omnia partem.*

Hæ flammæ cum geminæ apparent, salutiferæ putantur nauigantibus: at si vna tantum, periculosa est nauigijs, & eò magis si terribilis illa & dira pestis, quam nauitæ vocant Helenam, iuo aduentu geminas flammæ fugauerit. Quamuis Euripides Helenam quoque cum fratribus esse salutarem nauigantibus scribit in Oreste, vt est in his carminibus:

*Ἐλίτα μὲν, ἣν σὺ δαίμων πρέσβυρος οὖν
ἤμαρτις, ὄργην μιν ἔλαω ποιούμεις,
ἠδ' ἴσιν, ἠνέσται ἰεὺς αἰθέρου πύχαις,
σιωπώμενη τι, κ' ἔθανόσσε πρὸς αἴθιν.
ἰγ' ὡκινέεισθα, κατὰ φασγάνε
τὴ σὺ κίλινο δαίτε ἤρπασ' ἰκλιόσπατρός.
Ζητεῖ γὰρ οὐδένα, ζῆντιν ἀφείστον χεῖρας
Κάστορι τε πολυδύκατ' ἰεὺς αἰθέρου πύχαις
σωθῆσθε ἴσασαι ναυτίλοις σωτήριον.
Helenam quidem, quam tu voluisti perdere
Agens patrem iucunda Menelao, hæc adest:
Hæc, quam videtis in loco summo aethera,
Seruata: nec tua manu illa concidit.
Seruant ego illam sic volente eam patre
Ioue ensis istius de tui, nam viuere est
Illam necesse semper, vt satam Ioue.
Sic Castori & Polluci in aethere arduo
Salubrem asidebit illa nauibus.*

Hos ignes Horatius stellam appellauit lib. I. Carminum:

*Dicam & Alciden pueroique Leda:
Hunc equis illum superare pugni
Nobilem, quorum simul alba nauim
Stella refulsit,
Destruit saxū agitatū humor,
Concidunt venti, fugiuntq; nubes,
Et minax (quod sic voluere) ponto
Vnda recumbit.*

Sacrificabantur his Deis agni candidi, tanquam Dijs bonis, & faustis, & felicibus, ut patet ex hymno Homeri ubi potestatem Dioscurorum describit:

ἀμφὶ Διὸς κέρειε Λακωνίδεε ἰσπερτι μῦθοι
 τῶνδε κίβηται, Ληϊοὶ καὶ Μισφύρον ἀγλαὰ τέκνα,
 κάτορα δ' ἰσπόδαμοι, καὶ ἀμύμοντον πολὺδ' ἰύκασ'
 τῆς ὑπὸ ταύγῃτε κορυφῆ ὄριος μεγάλα
 μυχθῆσ' ὅς φιλότητι κίλαισι φιλί κροτάωνι,
 κωπῆρας τέκε παῖδάσ' ἐπιχρῆσιν αἰθρῶπων
 ἰκκοπύρωι τε νεῶν, ὅτε τε ἀπὶ ρυμῆσι δαίμα
 χερμίριαι κατὰ πόντον ἀμείλιχον εἰδ' ἀπὸ νεῶν
 ἰύχόμενοι κελύσει αἰὲς κέρειε μεγάλασι
 ἀργίας τε Λαυκίσισι ἐπ' ἀκρωτηρία βῶντες
 κρύμνιη.

*Tyndaridas natus magna Iove discite Musa,
 Pignora qua quondam peperit pulcherrima Leda,
 Pollucem fortem, domitorem & Castora equorum.
 Taygeti peperit Leda hos sub vertice montis
 Aethero coniuuncla Iovi, cui sidera parent:
 Hac peperit miseris servantia pignora nautas,
 Atq; ratis, dira quae inuasere procella
 Hyberna, & pelagi fremitu implacabilis aestus.
 Tunc etenim nauta summa de puppe vocarunt
 Voce Iovis pueros, niveorum & munere placant
 Agnorum.*

Maximè omnium Deorum culti fuerunt apud Cephalenses Castor & Pollux, magniq; Dij ab illis sunt vocati, per quos, ut alibi mulieres, ita viri apud illos & alias nonnullas nationes irare consueverunt, ut testatur in his Theognis:

κάτορα καὶ πολὺδ' ἰύκασ', εἰ δὲ Λακιδ' αἰμοὶ δ' ἴη
 νεῶν τε εὐρώτα κελύσει πόντου,
 ἢ πῆτε βελυσσάμι φίλων κακῶν, αὐτὸς ἰχθυῶν
 ἢ δὲ τικῶνος ἰμοί, δ' ἴσπερτον αὐτὸς ἰχθί.
*Pollux & Castor qui Eurota ad fluminis undas
 Accolitis, sinei qui Lacedaemontes,
 Illa ego perpetuat, si quare incommoda amico:
 Si mihi si quare at, bis totidem ipse ferat.*

Fama est quod cum Iudi Olympici fuissent ab Hercule aliquando instaurati, Pollux castibus victor, cursu & arte pugilanti

Castor

Castor renūtiati fuerunt nam tamenſi vno partu, & ex eodem ouo nati ſunt ambo, tamen varia ſtudia vtriuſque fuerunt, vt ait Horat. lib. 2. Serm.

*Caſtor gaudet equis; ouo procreatus eodem,
Pugnis quot capitum vincunt, totidem ſtudijs
Milla.*

Memoriae proditum eſt in Laconicis à Pausan. non procul à Scia de Laconum loco, ſepulcrum fuiſſe Caſtoris, qui vnà cum Polluce infauſtè cum filijs Leucippi Sparten inuadentibus commiſſo praelio cecidit, neque tamen ante quadrageſimum annum ab eo bello inter Deos fuerunt relati. Alij non à filijs Leucippi, ſed ab alijs caſos putarunt. Qui Idam fulmine iectum dixerunt, quia Caſtorem cecidiſſet: illi datam fuiſſe Polluci à Ioue optionem inquirunt, cum illum ſolari Iupiter cuperet in morte fratris, vtrum mallet eligendi immortalis ne ipſe vellet fieri, an potius ſex meſes cum fratre viuere, & ſex alternè mori. tum Pollux cum fratre viuere & mori maluit. Hæc tot fabuloſè de his tradita ſunt ab antiquis, è quibus veram ſententiam exprimamus.

¶ Caſtor & Pollux & Helena ex vno ouo nati dicuntur Ioue patre, quid hoc monſtri eſt Dij boni fieri nullo modo ſanè potuit vt tanta multitudo eodem partu nata ſit: quippe cum natura numerum mammatarum ſuperari omnino non patiatur: quòd ſi filiorū numerus mamas ſuperauerit, illi poſtea viuere non poſſunt. Ridiculum eſt igitur & ouum nati fuiſſe è muliere, & tot homines ex ouis, & eodem partu, & omnes vixiſſe. Fictum fuit igitur, vt quidam voluerūt, Ledam ouum peperiſſe, quia prægnans ventrem ad oui formam rotundum haberet: vel, vt alij maluerunt, quia in eadem pellicula ouo perſimili ſortis concreuerint. Hæc cum Ioue in cygnum verſo concubiſſe inquirunt, cum Ioues reges omnes dicerentur: quam cum Rex quidam non in mollibus ſtratis & regio apparatu compreſſiſſet, ſed apud Eurotam fluium Lacedæmoniorum, cygnorum more in locis humidis, locus datus eſt fabulæ quòd Iupiter cygnus factus eam compreſſerit. Fuerunt filij è Pephno in Pellenen portati educandi, quòd etiam vt ex adulterio nati, educandi in alia loca miſſi ſint. Quæ de rebus geſtis eorum memorantur, ab hiſtoria non diſſentiunt, niſi quòd fuerit Idas fulmine percuſſus: quod & ipſum tamen hiſtoricè

dictum esse scripsit Zetzes histor. 48. chil. 1. quippe cum Ceratini nomen locum dederit fabulæ, cum suppetias nulent Polluci. nam Greci Ceraunum fulmen appellant. Fabulati sunt Lynceum acutissime videre solitum illa etiam quæ essent sub terra: quia metalla prior inuenerit auri, & argenti, & ferri: cum enim lucernam sub terra reliquisset, ac metalla efferret, creditus est quæ forent sub terra etiã videre. Cum pater igitur in otuos filios sepulture mandasset, vt vir astrologæ peritissimus multitudinè persuaserit imperitorum Castorem & Pollucem habere inter sidera reletos. Istud autem ob facilitatem ingenij & humanitatem Pollucis alij factum esse existimauerunt: nam *Πολύχαιμος* mustum est & omne dulce appellatum, & *Πολύχαιμος* uide nomen est Pollucis apud Græcos, ob suauitatem ingenij & ob omnes clementiam, dictum. Cum ignes illi circa capita hœrent nauigantium prius apparuissent, crediti sunt illi ignes ab imperitis a Castore & Polluce mitti in tempestatibus signa nauigantibus salutaria. apparent autem geminæ flammæ aliquando in castris in summa parte pilorum, aut tentorium, aut aliquando in nauibus circa antemnas, aut in summa parte mali, aut iuxta carchesium, quod signum videntes nauigantes in magnam spem ueniunt salutis & tranquillitatis futuræ. Si uero tantum flamma appareat, solum Castorem esse arbitrantur mortalem, quare periculum omnibus portendere: si binæ, salutares sunt: si tertia accedente flamma Helenæ, illæ profugerint, illaq; circa malum confederit, certissima mors nauigantibus significatur, aut certissimum naufragium. Has geminas flammæ nunc Diuos Nicolaum & Hermum nauigantes appellant: quæ quid sint, vel quomodo appareant, magna fit semper inter scriptores contentio. Credidit nauigantium nostri temporis multitudo, cum Diuos singularim in auxilium petit, eas flammæ esse illos Diuos ad quorum nomina euanuerint. Alij, qui rem altius uestigare uoluerunt, inter quos fuit Xenophanes, crediderunt spectra quædam propter timorem mortalium oculis sese offerre, tanquam somnia senum ægrotantium, quæ a phantasia subministrarentur. Quid enim prohibet in magna animorum trepidatione sensus quoq; immitte perturbari, & prodigiola quædam monstra apparere? nam turbatorum sensuum comites sunt plerunq; horrendæ & admirabiles res visæ. Ego sanè nihil horum esse putauerim, sed *ἄπορες*

fores quosdam in ignes petennes ex aere cōcretos, qui supra natura summa petant malorum & anatemnarum: quippe cum totidem visi sint aliquando, quot fuerunt nauigia, at non duotantum. nam si essent spectra solum, quae pro sensuum perturbationibus apparerent, illud necessario sequeretur, ut non solum aliis minores, aliis maiores ignes apparerent, aliis plures, aliis pauciores: sed etiam pro affectis corporibus & dominantibus humoribus, aliis ignes ardentis, aliis armati homines & dimicantes, aliis beluae horribiles & admitandis formis viderentur: quoniam ita laborantibus, & malè affectis corporibus haec videntur in somnis, & aliquando nihilominus vigilantibus. Illi igitur ignes cum gemini appaerent, exhaustam propè concretam tempestatum materiam significant: cum vnus fuerit ignis, nondum concretam: cum plures, maximam superesse copiam. Isti ignes, si densissimus aer & vaporibus plenus extiterit, ob frequentiam condensatae materiae, fugantur ab Helena, quae non nisi ex abundantia ingenti confluit vaporum. Dicti sunt Castor & Pollux in Deos relati ob beneficia quae in homines contulerunt, cum multos sceleratos homines de medio sustulerint, & in eos populos quos subiugauerant, singulari clementia sint vsi. Quo autem pacto per haec mores hominum corrigere conati sunt antiqui? beneficentiam, & liberalitatem in omnes, & propinquorum praecipuè concordiam Diis gratissimam esse demonstrarunt: quare ad has virtutes per hanc fabulam nos hortabantur. at nunc de Aëolo:

De Aëolo. CAP. I.

AEOLVS, ventorum imperator, vel potius (ut quidam putarunt) quæstor, Hippotæ filius fuit, ut innuit Ouidius in epistola Leandri:

Parce precor facilemque moue moderatius auram:

Imperet Hippotades sic tibi triste nihil.

Sic Apollonius libro quarto Argonauticorum:

Αἰδανὶ πτότῳ πῶδ' ἀκλυτόν.

Aëolum Hippotæ filium clarum.

Matrem Aëolo fuisse Meneclem Hylli Lyparentis filiam memoriae prodidit Eurhydemus Atheniensis in libro de Sallamentis: at Eudoxus Cnidius in libro secundo de ambituteræ, Ligyam Aëoloris Carystij filiam matrem Aëoli fuisse ma-